

Konsultasjonen «Dialogue in Community» –

Chiang Mai 18.–27. april 1977

AV PER LØNNING

Sammen med professor dr.theol. Åge Holter hadde jeg gleden av å representere Norge ved denne konsultasjon. Blant de ca. 60 deltagere var vi de eneste skandinaver (bortsett fra professor Krister Stendahl, Harvard), idet den ventede svenske deltager uteble på kort varsel. Jeg har inntrykk av at arrangørene satte pris på den interesse som slik kom til uttrykk fra norsk side. Deltagelsen var forøvrig godt fordelt: geografisk, konfesjonelt og teologisk. Dog var samtlige delegater fra marxistiske land (og visstnok fra Egypt) nektet utreisetilattelse, visstnok som demonstrasjon mot Thailand. Særlig beklagelig var det at dette kom til å redusere antallet ortodokse deltagere. Fra ledelsens side var det imidlertid lagt stor upartiskhet for dagen i valget av innledere og deltagere.

Konsultasjonen fant sted i Chiang Mai i nord-Thailand, en by med eget universitet og betydelige kulturelle tradisjoner, og likeså en egn med et relativt sterkt kristent innslag. Vi kom i direkte kontakt med kirkelivet gjennom gruppevise gudstjenestebesøk om søndagen, samt gjennom en stor friluftsmiddag stedets kirker arrangerte en aften. Likeså gjennom personlig kontakt med medlemmer av den store arrangementskomité som var nedsatt lokalt av Church of Christ in Thailand. Studentene fra det teologiske seminar i byen var sammen med sine lærere stadig til stede som tilhørere under forhandlingene.

Med landets buddhisme kom vi i en viss kontakt i og med at 2 fremtredende buddhistiske lærde en kveld deltok i et panel om buddhismens stilling idag. En ettermiddag ble det dessuten arrangert besøk i grupper til en rekke buddhistiske sentra i omegnen, med anledning til å stille spørsmål til vedkommende sentras ledere.

Det var imidlertid ikke invitert representanter fra buddhismen eller andre religioner til å være tilstede under de regulære forhandlinger.

Innledningsforedragene var stort sett tilsendt på forhånd. I tillegg til dette kom de daglige bibelstudier som gjenspeilte et svært bredt teologisk register, fra Dr. Bruce Nicholls (World Evangelical Alliance) til professor Stendahl. – Professor Holter deltok i et panel der forholdet til misjonsaspektet ble drøftet. Selv ble jeg bedt om å lede en av de 7 hovedgruppene, samt om å delta i steering committee. De nevnte grupper sentret om hovedtemaet med hovedvekt på de to begrepene *dialog* og *felleskap*. Under konsultasjonens siste halvdel hadde man i stedet 4 «topical groups»: 1) Forholdet til jødedom og islam, 2) buddhisme og hinduisme, 3) naturreligionene, 4) ideologier. Rapportene fra de 7 hovedgruppene ble lagt til grunn for og integrert i konsultasjonens hovedrapport. Beretningene fra de 4 emnegruppene foreligger derimot som selvstendige vedlegg uten å være gitt noen status fra konferansens side.

Det var utvilsomt et heldig grep når drøftelsene denne gang ble sentrert om «Dialogue in Community», dvs. at dialogproblemet ble reist mest mulig konkret med utgangspunkt i kirkens – og i kristne menneskers – situasjon i sitt nabolag på de ulike kanter av verden. Dette førte naturlig nok til at endel teologiske nøkkelproblemer måtte anmerkes og fremheves uten at det ble anledning til å gå særlig dypt inn i dem. Men det forhold at rapporten fastslår dette og nevner de viktigste av disse problemene ved navn, anser jeg allikevel som betydningsfullt.

Drøftelsene var selvsagt i ikke liten grad preget av de samme spenninger som i Nairobi. Men etter hvert som vi fikk snakket oss sammen, var tydelig en økt forståelse å merke. Den «åpne» fløy registrerte at vi på motsatt side ikke var motstandere av dialog overhodet, og at vi slett ikke var blinde for de «synkretistiske» mulighetene som foreligger i vår egen vesterlandske situasjon. Og vi på vår side kunne fastslå en større våkenhet for integritetsproblemet og en mer markert vilje til å stå vakt om evangeliets eksklusivitet hos navnlig våre indiske brødre enn vi hadde ventet på forhånd. Dette vil selvsagt ikke si at spenningen er overvunnet og problemene ute av verden for godt. Vi vil fortsatt måtte kjempe med den indiske tendens til å fremheve en «kosmisk Kristus» og likeså en våknende afrikansk tendens til å sette naturreligionenes mysterieopplevelse opp som en mulig fortolkningskanon for kristendommen. Professor Opuku (Ghana) og jesuittpater Mveng

(Kongo) kom i så måte med uttalelser som – etter min vurdering – var mer sjokkerende enn noe av det vi hørte fra India eller Ceylon. Men jeg anser det allikevel for mindre farlig: det dreier seg her om stort sett nye og uprøvde tanker, en lettvinnt romantisering som bare i begrenset grad tåler kontakt med virkeligheten, samt om tydelige utslag av en «grønn bølge» som i øyeblikket soper gjennom hele kulturlivet. Det viste seg i diskusjonen at disse afrikanere hadde lite å stille opp i det øyeblikk de ble konfrontert med saklig kritikk.

Spørsmålet om «shared spirituality» ble bare indirekte aktualisert. En ung amerikansk sanskrit-filolog og religionshistoriker hadde til morgenandakten en dag for egen regning trukket inn en tekst fra Bhagavadgita for veksellesning, noe en svært stor del av forsamlingen reagerte spontant mot, bl. a. ved å forholde seg taus. Saken ble umiddelbart tatt opp i plenum, og kritikken artikulert. I rapporten er dette omtalt, og hele spørsmålet anmerket blant dem som må gjøres til gjenstand for gjennomdrøfting. Selve episoden sier etter min vurdering ingenting om arrangørenes intensjoner, den står helt og fullt for vedkommende andaktsholders regning. Og det er mitt bestemte inntrykk etter samtaler med vedkommende at det ikke dreide seg om noe gjennomtenkt teologisk fremstøt i det hele.

Fra norsk side gjorde vi gjeldende våre kjente synspunkter fra Nairobi, og bestrebet oss på å gjøre det i en så vennlig og konstruktiv form som mulig. Noe jeg har følelsen av at lyktes for oss. Oss imellom hadde professor Holter og jeg en grei fordeling av ansvar og oppgaver, og våre utspill falt helt i tråd med hverandre. Etter hvert som konferansen skred fram, ble det mulig for oss i noen grad å begrense våre intervensjoner. Under oppsummeringene siste dag var det et par av deltagerne som avla høflighetsvisitt hos «the Norwegians», men i en godmodig tone som ikke foranlediget noen replikk fra vår side. Ellers må det tilføyes at vårt anliggende hadde god støtte fra en rekke vesteuropeiske talsmenn, men også fra Korea, Australia m. fl. Vi hadde på ingen måte følelsen av å stå isolert med vårt anliggende.

Til de 4 «topical groups» uoffisielle beretninger hadde vi en rekke bemerkninger. I sin endegyldige versjon er disse beretninger endel justert, men ikke uten videre gode. Når vi fra norsk side ikke gjorde ytterligere innsigelser mot dem, var det fordi deres uoffisielle karakter er betonet så sterkt i den generelle presentasjon,

og fordi enkelte av dem ganske konkret påpeker sine begrensninger. Ikke minst gjelder det siste den fra gruppen om «primeval religions».

I og med at Chiang Mai var en ren konsultasjon, sier det seg selv at rapporten ikke har noen vedtak-status, men forutsettes behandlet på vanlig måte av KVs offisielle organer og likeså å forelegges medlemskirkene til uttalelse før Sentralkomiteen eventuelt gjør vedtak på grunnlag av den.